

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

16 päivänä kesäkuuta 2022*

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmä (SIS II) – Päätös 2007/533/YOS – 38 ja 39 artikla – Etsittävää esinettä koskeva kuulutus – Kuulutuksen tavoitteet – Takavarikointi tai rikosprosessin todisteena käyttäminen – Täytäntöönpano – Kuulutuksessa pyydetyt tarpeelliset toimenpiteet ja tarvittavat toimet – Takavarikoidun esineen luovuttaminen kuulutuksen tehneelle jäsenvaltiolle – Kansallinen säännöstö, jossa ei sallita kuulutuksen täytäntöönpanosta kieltäytymistä

Asiassa C-520/20,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Administrativen sad – Silistra (Silistran hallintotuomioistuin, Bulgaria) on esittänyt 14.10.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 16.10.2020, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

DB ja

LY

vastaan

Nachalnik na Rayonno upravlenie – Silistra pri Oblastna direktsia na Ministerstvo na vatreshnite raboti – Silistra,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Arabadjiev, varapresidentti L. Bay Larsen (esittelevä tuomari) ja tuomari A. Kumin,

julkisasiamies: P. Pikamäe,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– LY ja DB, edustajanaan G. Ganeva, advokat,

* Oikeudenkäyntikieli: bulgaria.

- Bulgarian hallitus, asiamiehinään M. Georgieva ja L. Zaharieva,
- Euroopan komissio, asiamiehinään J. Tomkin ja I. Zalaguin,

kuultuaan julkisasiamiehen 13.1.2022 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä 12.6.2007 tehdyn neuvoston päätöksen 2007/533/YOS (EUVL 2007, L 205, s. 63; jäljempänä SIS II -pätös) 38 artiklan 1 kohdan ja 39 artiklan 3 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat yhtäältä DB ja LY ja toisaalta Nachalnik na Rayonno upravlenie – Silistra pri Oblastna direktzia na Ministerstvo na vatreshnite raboti – Silistra (sisäministeriön Silistran alueellisen osaston Silistran poliisiaseman päällikkö, Bulgaria) ja jossa on kyse tämän päällikön päätöksestä luovuttaa takavarikoitu esine kuulutuksen tehneelle jäsenvaltiolle sen jälkeen, kun tämä jäsenvaltio oli tehnyt kuulutuksen toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmään (jäljempänä SIS II -järjestelmä).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

SIS II -pätös

- 3 SIS II -pätöksen johdanto-osan viidennen perustelukappaleen sanamuoto on seuraava:
”SIS II:n olisi oltava kompensoiva toimenpide, joka osaltaan auttaa säilyttämään korkean turvallisuuden tason Euroopan unionin vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella tukemalla poliisiviranomaisten ja oikeusviranomaisten operatiivista yhteistyötä rikosasioissa.”
- 4 Tämän päätöksen 1 artiklan, jonka otsikko on ”SIS II:n perustaminen ja yleiset tavoitteet”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:
”SIS II:n tavoitteena on tämän päätöksen mukaisesti varmistaa jäsenvaltioiden alueella korkea turvallisuustaso Euroopan unionin vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä turvallisuuden takaaminen mukaan lukien, ja soveltaa niiden alueella henkilöiden liikkuvuutta koskevia [EY-sopimuksen] kolmannen osan IV osaston määräyksiä kyseisellä järjestelmällä toimitettujen tietojen avulla.”
- 5 Kyseisen päätöksen 2 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:
”Tässä päätöksessä vahvistetaan ehdot ja menettelyt, jotka koskevat henkilöihin ja esineisiin liittyvien kuulutusten tallentamista SIS II:een ja niiden käsittelyä siinä sekä lisätietojen ja täydentävien tietojen vaihtoa rikosasioissa tehtävää poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä varten.”

6 Saman päätöksen 3 artiklan, jonka otsikko on ”Määritelmät”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä päätöksessä sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- a) ’kuulutuksella’ tarkoitetaan SIS II:een tallennettuja tietoja, joiden avulla toimivaltaiset viranomaiset voivat tunnistaa henkilön tai esineen tietyn toimenpiteen toteuttamiseksi;
- b) ’lisätiedoilla’ tarkoitetaan tietoja, joita ei ole tallennettu SIS II:een mutta jotka liittyvät SIS II -kuulutuksiin ja joita vaihdetaan
 - i) jotta jäsenvaltiot voivat neuvotella tai vaihtaa tietoja keskenään, kun tehdään kuulutus;
 - ii) osuman jälkeen tarvittaviin toimiin ryhtymiseksi;

– –”

7 SIS II -päätöksen 20 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. SIS II -järjestelmä sisältää ainoastaan ne tietoluokat, jotka kukin jäsenvaltio toimittaa ja jotka ovat tarpeen 26, 32, 34, 36 ja 38 artiklassa määrättyihin tarkoituksiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 8 artiklan 1 kohdan tai täydentävien tietojen säilyttämistä koskevien tämän päätöksen säännösten soveltamista.

2. Tietoluokat ovat seuraavat:

– –

b) jäljempänä 36 ja 38 artiklassa tarkoitetut esineet.”

8 Tämän päätöksen 21 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Ennen kuulutuksen antamista jäsenvaltioiden on määritettävä, onko tapaus asianmukainen ja niin merkityksellinen ja tärkeä, että siitä on tehtävä kuulutus SIS II:ssa.”

9 Kyseisen päätöksen 24 artiklan, jonka otsikko on ”Liputusta koskevat yleiset säännökset”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos jäsenvaltio arvioi, että 26, 32 tai 36 artiklan mukaisesti tehdyn kuulutuksen edellyttämä toimenpide on ristiriidassa sen kansallisen lainsäädännön, sen kansainvälisten velvoitteiden tai sen oleellisten kansallisten etujen kanssa, se voi jällempäin vaatia, että kuulutuksen kohdalle lisätään liputus, josta käy ilmi, että sen alueella ei tämän kuulutuksen johdosta ryhdytä kyseiseen toimenpiteeseen. Liputuksen lisää kuulutuksen tehneen jäsenvaltion Sirene-toimisto.”

10 Saman päätöksen 38 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Takavarikointia varten tai rikosprosessin todisteina etsittäviin esineisiin liittyvät tiedot tallennetaan SIS II -järjestelmään.

2. Seuraavat helposti tunnistettavat esineluokat ilmoitetaan:

- a) moottoriajoneuvot, joiden sylinteritilavuus on yli 50 cm³, sekä veneet ja ilma-alukset;

– –”

11 SIS II -päätöksen 39 artiklassa, jonka otsikko on ”Kuulutukseen perustuvan toimenpiteen toteuttaminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Jos haku osoittaa, että löydetystä esineestä on tehty kuulutus, tämän todennut viranomaisen ottaa yhteyttä kuulutuksen tehneeseen viranomaiseen sopiakseen tarvittavista toimenpiteistä. Tässä tarkoituksessa saadaan toimittaa myös henkilötietoja tämän päätöksen mukaisesti.

2. Edellä olevassa 1 kohdassa tarkoitettut tiedot on ilmoitettava lisätietojen vaihdon avulla.

3. Esineen löytäneen jäsenvaltion on toteutettava toimenpiteet kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.”

12 Kyseisen SIS II -päätöksen 49 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Kuulutuksen tehnyt jäsenvaltio on vastuussa siitä, että tiedot ovat paikkansapitäviä ja ajantasaisia ja että ne tallennetaan SIS II:een laillisesti.

2. Ainoastaan kuulutuksen tehneellä jäsenvaltiolla on lupa muuttaa, täydentää, oikaista, päivittää tai poistaa tallentamia tietoja.

3. Jos muulla kuin kuulutuksen tehneellä jäsenvaltiolla on todisteita, jotka antavat aiheutta olettaa, että jossain tiedossa on asiavirhe tai että se on tallennettu oikeudettomasti, sen on lisätietojen vaihdon avulla ilmoitettava asiasta kuulutuksen tehneelle jäsenvaltiolle mahdollisimman pian ja viimeistään kymmenen päivän kuluessa siitä, kun se sai tietoonsa kyseiset todisteet. Kuulutuksen tehneen jäsenvaltion on tarkistettava tieto ja tarvittaessa oikaistava tai poistettava se viipymättä.

– –”

Sirene-käsikirja

13 SIRENE-käsikirjasta ja muista toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) täytäntöönpanotoimenpiteistä 26.2.2013 annetun komission täytäntöönpanopäätöksen 2013/115/EU (EUVL 2013, L 71, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 31.8.2017 annetulla komission täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2017/1528 (EUVL 2017, L 231, s. 6) (jäljempänä Sirene-käsikirja), liitteessä olevassa 2.1 kohdassa todetaan seuraavaa:

”Määritelmät

– ’Kuulutuksen tehnyt jäsenvaltio’: jäsenvaltio, joka on syöttänyt kuulutuksen SIS II:een.

– ’Täytäntöönpaneva jäsenvaltio’: jäsenvaltio, joka ryhtyy tarvittaviin toimiin osuman seurauksena.

– ’Tiedot toimittava SIRENE-toimisto’: sen jäsenvaltion SIRENE-toimisto, jolla on sormenjäljet tai kuvia henkilöstä, josta toinen jäsenvaltio on tehnyt kuulutuksen.

– ’Osuma’ saadaan silloin, kun

– –

d) osuman tuloksena pyydetään lisätoimia.

--”

- 14 Sirene-käsikirjan 8.3 kohdassa, jonka otsikko on ”Tietojenvaihto osuman löydyttyä”, todetaan seuraavaa:

”SIRENE-toimistot voivat antaa lisätietoja SIS II -päätöksen 38 artiklan nojalla syötetyistä kuulutuksista ja toimia siten oikeusviranomaisten nimissä, jos kyseiset tiedot kuuluvat kansallisen lainsäädännön mukaisesti keskinäisen oikeusavun piiriin.

--”

Bulgarian oikeus

Zakon za Ministerstvoto na vatreshnite raboti

- 15 Sisäministeriöstä 28.5.2014 annetun lain (Zakon za Ministerstvoto na vatreshnite raboti; DV nro 53, 27.6.2014, s. 2), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa, 84 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Poliisiviranomaiset voivat takavarikoida tilapäisesti SIS-järjestelmässä ja/tai Kansainvälisen rikospoliisijärjestön (Interpol) tietokannoissa etsintää varten kuulutetun esineen.

--

(6) -- Luovutuksesta tai takavarikoinnista ilmoitetaan jäsenvaltiolle, joka teki etsintää varten kuulutuksen SIS-järjestelmässä ja/tai Interpolin tietokannassa.

--

(8) -- Jos kuulutuksen tehnyt jäsenvaltio pyytää esineen palauttamista 60 päivän määräajassa, se on palautettava pyynnössä mainitulle henkilölle 7 päivän kuluessa 6 momentissa tarkoitetun toimivaltaisen yksikön päällikön päätöksellä.

--

(13) -- Jos -- varastettuja, kavallettuja, kadonneita tai mitätöityjä rekisteritodistuksia ja rekisterikilpiä luovutetaan tai ne takavarikoidaan ja jos nämä asiakirjat eivät kuulu 11 momentissa tarkoitettuihin luokkiin, ne luovutetaan 6 momentissa tarkoitetun toimivaltaisen yksikön päällikön päätöksellä asiakirjan myöntäneen jäsenvaltion diplomaatti- tai konsuliedustustolle säädettyjen menettelyjen mukaisesti.

--”

Naredba nro 8121z-465

- 16 Bulgarian tasavallan kansallisen Schengenin tietojärjestelmän organisoinnista ja toiminnasta 26.8.2014 annetun asetuksen nro 8121z-465 (Naredba n° 8121z-465 za organizatsiyata i funktsioniraneto na Natsionalnata Shengenska informatsionna sistema na Republika Balgaria; DV nro 74, 5.9.2014, s. 33) 7 §:ssä, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa, säädetään seuraavaa:

”(1) Kansallisessa Schengenin tietojärjestelmässä (N.SIS) käsitellään seuraavia esineluokkia koskevia kuulutuksia:

1. esineet, joita etsitään takavarikointia tai rikosprosessin todisteina käyttämistä varten ([SIS II] -päätöksen 38 artikla)

a) moottoriajoneuvot, joiden sylinteritilavuus on yli 50 cm³, sekä alukset ja ilma-alukset

– –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 17 Bulgarian kansalainen EF hankki moottoriajoneuvon ottamalla 23.12.2014 pankkilainan Norjaan sijoittautuneelta pankilta Santander Consumer Bank AS:ltä. Pankkilainan vakuutena oli rahoitettu ajoneuvo.
- 18 EF lopetti tuntemattomasta syystä toukokuussa 2016 pankkilainan takaisinmaksun ja ilmoitti pankille kyseisen ajoneuvon olevan nyt Bulgariassa. Pankki antoi Lindorff AS:n tehtäväksi perii kyseiseen ajoneuvoon liittyvät saatavansa.
- 19 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että tämän jälkeen kyseisen ajoneuvon osti Bulgariassa AB, joka puolestaan myi sen maaliskuussa 2017 Varnassa (Bulgaria) DB:lle.
- 20 Norjan kuningaskunta tallensi 24.5.2017 N.SIS:ään kuulutuksen, joka koski ajoneuvon takavarikointia ”varastettuna, laittomasti hankittuna tai kadonneena esineenä”.
- 21 Bulgarian poliisiviranomaiset tunnistivat 26.5.2017 Silistran kunnan (Bulgaria) pysäköintialueella ajoneuvon, jonka korin sarjanumero vastasi täysin kuulutukseen sisältyvää numeroa. Ajoneuvo ja sen rekisteröintitodistus takavarikoitiin samana päivänä DB:ltä, jonka nimiin ajoneuvo oli rekisteröity.
- 22 Bulgarian Sirene-toimisto vaihtoi tämän jälkeen tietoja Norjan Sirene-toimiston kanssa, joka oli ilmoittanut, että kyseessä olevasta ajoneuvosta oli tehty kuulutus Hordalandissa (Norja) 23.12.2014 tapahtuneen petoksen tai kavalluksen johdosta.
- 23 Bulgarian viranomaiset saivat 6.6.2017 Norjan viranomaisilta pyynnön luovuttaa kyseinen ajoneuvo sen nimetylle omistajalle eli Santander Consumer Bankille Lindorffin välityksellä, jonka edustajana Bulgariassa toimi Plam EOOD.
- 24 Mainittu ajoneuvo luovutettiin 4.7.2017 Plamin johtajalle CD:lle.

- 25 Sisäministeriön Silistran alueellisen osaston Silistran poliisiaseman päällikkö hylkäsi 28.8.2019 pääasian kantajien 13.8.2019 esittämän pyynnön kyseisen ajoneuvon välittömästä palauttamisesta heille.
- 26 Pääasian kantajat riitauttivat tämän jälkeen Administrativen sad – Silistrassa (Silistran hallintotuomioistuin, Bulgaria) sen päätöksen lainmukaisuuden, jolla kyseessä oleva ajoneuvo oli luovutettu kuulutuksen tehneen jäsenvaltion viranomaisille, vetosivat siihen, ettei ollut olemassa vakuuttavia todisteita siitä, että Norjassa olisi tosiasiallisesti aloitettu ajoneuvoa koskeva rikosoikeudellinen menettely, ja väittivät toimineensa vilpittömässä mielessä ajoneuvon hankkiessaan.
- 27 Koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että Santander Consumer Bankin ja EF:n välillä oli yksityisoikeudellinen suhde ja että rikosten tekemistä ei ollut näytetty toteen, se pyysi sisäministeriön Silistran alueellisen osaston Silistran poliisiaseman päällikköä tiedustelemaan Norjan poliisiviranomaisilta, oliko Norjassa aloitettu kyseistä ajoneuvoa koskeva rikosoikeudellinen menettely, ja toimittamaan otteen Norjan rikoslain asiaa koskevista säännöksistä sekä käännöksen niistä bulgariaksi, mukaan lukien kohdat, joihin kyseessä olevaa ajoneuvoa koskevan kuulutuksen tekeminen perustui. Tämä tuomioistuin vaati lisäksi Norjan viranomaisilta virallista vastausta siihen, mitä rikosta rikosoikeudellinen menettely koskee ja missä vaiheessa menettely oli.
- 28 Kirjeessä, joka esitettiin ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa 26.8.2020 pidetyssä istunnossa, tälle tuomioistuimelle ilmoitettiin, että tapauksen käsittely oli päätetty 10.7.2017, koska kyseessä ollut ajoneuvo oli löydetty ja palautettu Norjaan.
- 29 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että jos tällaista rikosoikeudellista menettelyä ei ole ollut, SIS II -järjestelmään tehty kyseessä olevaa ajoneuvoa koskeva kuulutus ei kuulu SIS II -päätöksen soveltamisalaan, sellaisena kuin se on määritelty sen 2 artiklassa, ja että kuulutus on näin ollen tallennettu tähän järjestelmään vastoin tällaisille kuulutuksille asetettuja tavoitteita, jotka ovat takavarikointi tai rikosprosessin todisteina käyttäminen kuulutuksen tehneessä jäsenvaltiossa.
- 30 Tämä tuomioistuin pohtii, onko sellainen kansallinen säännöstö SIS II -päätöksen mukainen, jossa etsityn tavaran löytäneen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jotka toimivat sidotun harkintavallan tilanteessa, asetetaan velvollisuus takavarikoida kaikki esineet, joista on tehty SIS II -järjestelmässä kuulutus etsintää varten, jos on viitteitä siitä, että kyseessä olevaa kuulutusta ei ole tallennettu SIS II -järjestelmään kyseisen päätöksen 38 artiklan 1 kohdassa mainittujen tavoitteiden mukaisesti.
- 31 Näissä olosuhteissa Administrativen sad – Silistra päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [SIS II] -päätöksen 39 artiklaa ja etenkin sen 3 kohtaa tulkittava siten, että siinä sallitaan kansallinen sääntely ja hallintokäytäntö, joiden mukaan toimivaltainen täytäntöönpanoelin voi ja sen täytyy kieltäytyä täytäntöönpanosta, jos on olemassa viitteitä siitä, että Schengenin tietojärjestelmään tallennetulla kuulutuksella ei ole tavoitteita, joiden saavuttamiseksi se annettiin, eikä etenkin 38 artiklan 1 kohdan mukaisia tavoitteita?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 32 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko SIS II -päätöksen 39 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan täytäntöönpanojäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat velvolliset panemaan täytäntöön SIS II -järjestelmään tallennetun esinettä koskevan kuulutuksen, vaikka niillä on epäilyjä tällaisen kuulutuksen tekemisen perusteena olevista syistä, sellaisina kuin syyt on mainittu tämän päätöksen 38 artiklan 1 kohdassa.
- 33 Ensinnäkin ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että kyseessä olevan kuulutuksen kohteena on moottoriajoneuvo, jonka sylinteritilavuus on yli 50 cm³.
- 34 Tältä osin SIS II -päätöksen 38 artiklan 1 kohdassa ja 2 kohdan a alakohdassa säädetään, että tiedot tällaisista ajoneuvoista, joita etsitään takavarikointia tai rikosprosessin todisteena käyttämistä varten, sisällytetään SIS II -järjestelmään.
- 35 Tällaisessa kuulutuksessa pyydetyn toimenpiteen täytäntöönpanosta säädetään SIS II -päätöksen 39 artiklassa. Tässä artiklassa viitataan viranomaisten, jotka ovat todenneet, että esineestä on tehty kuulutus, olennaisesti turvaamistoimen luonteisiin standardisoituihin toimiin ja toimenpiteisiin, ja sen 3 kohdassa viitataan toteutettavien toimenpiteiden valinnan osalta kansalliseen oikeuteen.
- 36 Tämän päätöksen 39 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jos haku osoittaa, että löydetyistä esineistä on tehty kuulutus, tämän todennut viranomainen ottaa yhteyttä kuulutuksen tehneeseen viranomaiseen sopiaukseen tarvittavista toimenpiteistä.
- 37 Sirene-käsikirjan liitteessä 2 olevassa 2.2.2 kohdassa täsmennetään tältä osin, että täytäntöönpanevan jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti toteutettavia toimia ovat löydetyin esineen takavarikointi tai kaikkien tarpeellisten turvaamistoimien toteuttaminen, kyseistä esinettä hallussa pitävän henkilön tunnistaminen ja yhteyden ottaminen kuulutuksen tehneen jäsenvaltion Sirene-toimistoon.
- 38 SIS II -päätöksen 39 artiklan 2 kohdassa lisätään vielä, että kyseisen artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen on ilmoitettava ”lisätietojen vaihdon” avulla; lisätiedot määritellään kyseisen päätöksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tiedoiksi, joita ei ole tallennettu SIS II -järjestelmään mutta jotka liittyvät SIS II -kuulutuksiin ja joita vaihdetaan muun muassa yhtäältä, jotta jäsenvaltiot voivat neuvotella tai vaihtaa tietoja keskenään, kun tehdään kuulutus, ja toisaalta, jotta osuman jälkeen voidaan ryhtyä tarvittaviin toimiin.
- 39 Sirene-käsikirjan 8.3 kohdassa täsmennetään, että Sirene-toimistojen on lähetettävä lisätiedot ”mahdollisimman pian”, kun kyse on osumasta, joka koskee SIS II -päätöksen 38 artiklan mukaisesti takavarikointia tai todisteena käyttämistä varten tehtyä kuulutusta muun muassa ajoneuvosta.
- 40 Kun otetaan huomioon se, että poliisi- ja oikeusviranomaisten välinen SIS II -päätöksen mukainen operatiivinen yhteistyö rikosasioissa edellyttää nopeaa toimintaa, täytäntöönpanevan jäsenvaltion viranomaisten on toteutettava tarvittavat turvaamistoimenpiteet tallennetun kuulutuksen täytäntöönpanemiseksi, eikä kyseisen kuulutuksen pätevyyttä voida riitauttaa sillä perusteella, että on olemassa epäilyjä siitä, noudattavatko kuulutuksen tehneen jäsenvaltion viranomaiset

kyseisen päätöksen 38 artiklan 1 kohdan mukaisia tavoitteita, eli nyt käsiteltävässä asiassa siitä, onko kuulutuksen tehneessä jäsenvaltiossa käynnissä kuulutuksen kohteena olevaa esinettä koskeva rikosoikeudellinen menettely.

- 41 Tällainen päätelmä on tehtävä sitäkin suuremmalla syyllä, koska SIS II -päätöksen 1 artiklan 2 kohdan mukaan SIS II -järjestelmän tavoitteena on muun muassa varmistaa korkea turvallisuustaso unionin vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä turvallisuuden takaaminen jäsenvaltioiden alueella mukaan lukien.
- 42 Juuri tässä yhteydessä SIS II -päätöksen 2 artiklan 1 kohdassa säädetään, että SIS II -päätöksessä vahvistetaan ehdot ja menettelyt, jotka koskevat muun muassa esineisiin liittyvien kuulutusten tallentamista SIS II -järjestelmään ja niiden käsittelyä siinä sekä lisätietojen ja täydentävien tietojen vaihtoa rikosasioissa tehtävää poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä varten.
- 43 Kuten SIS II -päätöksen 20 artiklan 1 ja 2 kohdasta ilmenee, SIS II -järjestelmä sisältää ainoastaan ne tietoluokat, jotka ovat tarpeen muun muassa sen 38 artiklassa määrättyihin tarkoituksiin.
- 44 Vaikka tästä ilmenee, että esineitä koskevilla kuulutuksilla on tämän 38 artiklan mukaisesti pyrittävä kyseisessä artiklassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen, kyseisen päätöksen 21 artiklassa täsmennetään, että juuri jäsenvaltion on ennen kuulutuksen antamista määritettävä, onko tapaus asianmukainen ja niin merkityksellinen ja tärkeä, että siitä on tehtävä kuulutus SIS II -järjestelmässä.
- 45 Lisäksi on todettava, että – kuten SIS II -päätöksen 49 artiklan 1 kohdasta ilmenee – juuri kuulutuksen tehnyt jäsenvaltio on vastuussa siitä, että tiedot ovat paikkansapitäviä ja ajantasaisia ja että ne tallennetaan SIS II -järjestelmään laillisesti, ja että kyseisen päätöksen 49 artiklan 2 kohdassa todetaan, että ainoastaan tällä jäsenvaltiolla on lupa muuttaa, täydentää, oikaista, päivittää tai poistaa tallentamia tietoja.
- 46 Jos muulla kuin kuulutuksen tehneellä jäsenvaltiolla on todisteita, jotka antavat aiheutta olettaa, että jossain tiedossa on asiavirhe tai että se on tallennettu oikeudettomasti, kyseisen päätöksen 49 artiklan 3 kohdassa täsmennetään, että jäsenvaltion, jolla on tällaisia todisteita, on lisätietojen vaihdon avulla ilmoitettava asiasta kuulutuksen tehneelle jäsenvaltiolle mahdollisimman pian ja viimeistään kymmenen päivän kuluessa siitä, kun se sai tietoonsa kyseiset todisteet. Kuulutuksen tehneen jäsenvaltion on tarkistettava tieto ja tarvittaessa oikaistava tai poistettava se viipymättä.
- 47 Vaikka on totta, että SIS II -päätöksessä sallitaan – kuten sen 24 artiklan 1 kohdassa säädetään – tietyissä tapauksissa se, että täytäntöönpanojäsenvaltio voi vaatia, että kuulutuksen kohdalle lisätään ”liputus”, josta käy ilmi, että sen alueella ei tämän kuulutuksen johdosta ryhdytä kyseiseen toimenpiteeseen, on kuitenkin todettava, että kyseisen artiklan soveltaminen on sen sanamuodon perusteella rajattu koskemaan vain kyseisen päätöksen 26, 32 tai 36 artiklan mukaisesti tehtyjä kuulutuksia eli kuulutuksia, jotka koskevat joko etsittäviä henkilöitä tai salaista tarkkailua tai erityistarkastuksia varten etsittäviä esineitä. On kuitenkin todettava, ettei tilanne nyt käsiteltävässä asiassa ole tällainen, koska kyse on esinettä koskevasta kuulutuksesta, joka on tallennettu muuta tarkoitusta kuin salaista tarkkailua tai erityistarkastuksia varten, eli siis takavarikointia tai rikosprosessin todisteena käyttämistä varten.

- 48 Kuten Euroopan komissio on kirjallisissa huomautuksissaan todennut, kuulutuksen tehneen jäsenvaltion ja täytäntöönpanojäsenvaltion välinen tietojenvaihto sekä se, että kuulutuksen kohteena olleen esineen löytänyt jäsenvaltio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, perustuu vilpittömän yhteistyön periaatteen soveltamiseen. Kuten SIS II -päätöksen johdanto-osan viidennestä perustelukappaleesta ilmenee, kyseisessä päätöksessä käyttöön otetun järjestelmän olisi näet tuettava poliisiviranomaisten ja oikeusviranomaisten operatiivista yhteistyötä rikosasioissa.
- 49 Unionin tuomioistuin on tässä yhteydessä lisäksi katsonut, että vilpittömän yhteistyön periaate, joka on Schengenin säännösten perustana, edellyttää, että valtio, joka tekee haun tietojärjestelmässä, ottaa asianmukaisesti huomioon kuulutuksen tehneen jäsenvaltion antamat tiedot. Sirene-toimistojen verkosto on perustettu nimenomaan kansallisten viranomaisten, jotka kohtaavat ongelmia kuulutuksen täytäntöönpanossa, neuvomista varten (tuomio 31.1.2006, komissio v. Espanja, C-503/03, EU:C:2006:74, 56 ja 57 kohta).
- 50 Kuten julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 44 kohdassa totesi, on niin, että jos täytäntöönpanojäsenvaltion viranomaiset voisivat esinettä koskevan kuulutuksen täytäntöönpanon yhteydessä asettaa esinettä koskevan kuulutuksen pätevyyden kyseenalaiseksi pelkästään sellaisten indisioiden vuoksi, joiden perusteella voidaan päätellä, että SIS II -päätöksen 38 artiklan 1 kohdassa mainittuja tavoitteita ei ole noudatettu, tämä voisi vaarantaa kyseisen päätöksen mukaisen poliisi- ja oikeusviranomaisten välisen operatiivisen yhteistyön tehokkuuden rikosasioissa.
- 51 Nyt käsiteltävässä asiassa sisäministeriöstä annetun lain 84 §:n 8 momentissa, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiaan, säädetyn kaltaisesta takavarikoidun esineen mahdollisesta luovuttamisesta kuulutuksen tehneen jäsenvaltion viranomaisille on todettava, että vaikka SIS II -päätöksen 39 artiklassa ei nimenomaisesti mainita tällaista toimenpidettä, tämän artiklan 3 kohdassa säädetään, että esineen löytäneen jäsenvaltion on toteutettava toimenpiteet ”kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti”.
- 52 Viimeksi mainitussa säännöksessä viitataan siten kansalliseen lainsäädäntöön, eikä siinä määritellä millään tavoin niitä täsmällisiä toimenpiteitä, joita täytäntöönpanojäsenvaltion viranomaisten on tässä yhteydessä toteutettava. Tästä seuraa, että viimeksi mainittua säännöstä ei voida tulkita siten, että siinä suljettaisiin pois se mahdollisuus, että näihin toimenpiteisiin voi kuulua toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on luovuttaa kuulutuksen kohteena ollut esine kuulutuksen tehneelle jäsenvaltiolle.
- 53 Kun otetaan huomioon täytäntöönpanojäsenvaltiolla SIS II -päätöksen 39 artiklan 3 kohdan nojalla mainittuja toimenpiteitä valittaessa oleva harkintavalta, tämä säännös ei siten ole esteenä myöskään sille, että kyseinen jäsenvaltio, joka on päättänyt säätää tällaisesta luovuttamisvelvollisuudesta, on velvollinen panemaan sen täytäntöön, vaikka kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisilla viranomaisilla olisi epäilyjä siitä, onko kuulutus tehty kyseisen päätöksen 38 artiklan 1 kohdassa mainittujen syiden perusteella.
- 54 Kaiken edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että SIS II -päätöksen 39 artiklaa on tulkittava siten, että se ei ole esteenä kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan täytäntöönpanojäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat velvolliset panemaan täytäntöön SIS II -järjestelmään tallennetun esinettä koskevan kuulutuksen, vaikka niillä on epäilyjä tällaisen kuulutuksen tekemisen perusteena olevista syistä, sellaisina kuin syyt on mainittu tämän päätöksen 38 artiklan 1 kohdassa.

Oikeudenkäyntikulut

- 55 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä 12.6.2007 tehdyn neuvoston päätöksen 2007/533/YOS 39 artiklaa on tulkittava siten, että se ei ole esteenä kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan täytäntöönpanojäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat velvolliset panemaan täytäntöön toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmään tallennetun esinettä koskevan kuulutuksen, vaikka niillä on epäilyjä tällaisen kuulutuksen tekemisen perusteena olevista syistä, sellaisina kuin syyt on mainittu tämän päätöksen 38 artiklan 1 kohdassa.

Allekirjoitukset